

Wegwijzer RNPk

oktober 2004

Het project Revitalisatie Nationaal Plan Kernongevallenbestrijding (RNPk) heeft geresulteerd in onder andere een aantal documenten/leidraden. Sommige daarvan zijn te beschouwen als vervanging van een reeds bestaand stuk, andere zijn geheel nieuw. Elk document beschrijft voor één of meerdere doelgroepen een deel van het proces van de kernongevallenbestrijding. Om de samenhang tussen de diverse documenten te laten zien, zijn hieronder alle documenten kort beschreven.

LEIDRAAD KERNONGEVALLENBESTRIJDING

De vernieuwde leidraad geeft aan welke partij, welke maatregelen moet nemen in welke situatie in geval van een kernongeval. De maatregelen – over bijvoorbeeld ontsmetting, evacuatie, jodiumprofylaxe of voorlichting – zijn onder andere gebaseerd op de mogelijke gevolgen van een ongeval, zoals die zijn beschreven in de documenten Typologie van nucleaire ongevallen en Maatgevende scenario's voor ongevallen met categorie B-objecten.

Een belangrijk nieuw uitgangspunt bij de bestrijding van ongevallen met B-objecten is de bevinding dat incidenten met B-objecten zelfs in het ernstigste geval bepaalde waarden nooit overschrijden. De Leidraad Kernongevallenbestrijding neemt daarom als maatscenario voor alle incidenten met B-objecten het meest ernstige ongeval denkbaar. Op basis daarvan beschrijft de Leidraad Kernongevallenbestrijding voor een ongeval met welk B-object dan ook één algemene aanpak, met daarbij standaard veiligheidsafstanden. Daarbij is de te volgen procedure voor de hulpverleningsdiensten vergelijkbaar met de standaardprocedure voor ongevallen met gevaarlijke stoffen (OGS), zoals geformuleerd in de startmal brand.

Om de maatregelen ook daadwerkelijk uit te kunnen voeren tijdens een ongeval moeten bestuurders, operationele diensten en beheerders van A-objecten zorgdragen voor actuele draaiboeken, aanvalsplannen, oefenplannen en opleidingschema's. De vernieuwde Leidraad Kernongevallenbestrijding helpt hen daarbij.

Voor wie?

Regionale bestuurders en het management en de planvormers van operationele diensten, A-objecten en gemeenten. Daarnaast is het ook bedoeld voor de beleidsmakers op de betrokken departementen.

Distributie

Medio 2004

Voor wie?

Alle departementen en instituten die participeren binnen de Eenheid Planning en Advies nucleair.

Distributie

Medio 2004

HANDBOEK CRISISCOMMUNICATIE VROM

Het Handboek Crisiscommunicatie geeft aan hoe het departement ten tijde van een crisis haar communicatie zowel intern als extern moet organiseren. Het geeft onder andere procedures voor woordvoering, aanbieden informatie via de website en het informeren van eigen medewerkers.

Voor wie?

Het handboek is bestemd voor medewerkers van VROM, communicatiemedewerkers van andere departementen en betrokken gemeenten.

Distributie

Najaar 2004

HEEFT U VRAGEN?

Wilt u meer informatie over het project RNPk? Heeft u opmerkingen over deze wegwijzer? Neem dan contact op met de Stafafdeling Crisismanagement van de VROM-Inspectie via telefoonnummer 070 339 46 02 of secretariaatcm@minvrom.nl. Daarnaast kunt u ook kijken op www.vrom.nl/crisis en www.rampenbeheersing.nl.

Wie ontvangt welk document ?	gemeentelijke en regionale operationele organisaties	gemeentelijke regionale en provinciale besturen	management A-objecten	management drinkwater-bedrijven	rijksoverheid
Leidraad Kernongevallenbestrijding	X	X	X	X	X
Typologie van nucleaire ongevallen	X				X
Maatgevende scenario's voor ongevallen met categorie B-objecten	X				X
Invulling van de LMR en LOP voor kernongevallen	X				
Radiologische meetstrategie					
Brandweer	X				
Radiologisch Handboek Brandweer	X				
Meetstrategie Drinkwater (herdruk)				X	
Organisatiebeschrijving EPAn	X	X	X	X	X
Kwaliteitssysteem EPAn					X
Handboek Crisiscommunicatie					X

Genoemde documenten zijn deels ook interessant voor de rijksinstituten en andere steuncentra die een rol hebben bij de kernongevallenbestrijding.

TYPOLOGIE VAN NUCLEAIRE ONGEVALLEN

De voorbereiding op het nemen van beschermende maatregelen bij kernongevallen is in het Nationaal Plan Kernongevallenbestrijding gebaseerd op de mogelijke omvang van ongevals-scenario's. Deze staan per object beschreven in het geactualiseerde rapport Typologie van nucleaire ongevallen. Er wordt voornamelijk in cijfers en waarnemingen gesproken. De scenario's voor categorie A objecten zijn als maatscenario opgenomen in de Leidraad Kernongevallenbestrijding, waarin ook de vertaalslag plaatsvindt naar benodigde maatregelen en te hanteren veiligheidszones. De scenario's voor de categorie B-objecten zijn in het rapport Maatgevende scenario's voor ongevallen met categorie B-objecten verder uitgewerkt.

Voor wie?

Beleidsmakers van betrokken departementen. Als naslagwerk is het ook interessant voor de operationele leidinggevenden van hulpverleningsdiensten, belast met planvorming, instructie, opleiding en oefening.

Distributie

Najaar 2004

MAATGEVENDE SCENARIO'S VOOR ONGEVALLEN MET CATEGORIE B-OBJECTEN

Om een ongeval met een categorie B-object goed te kunnen bestrijden is het uiteraard van belang te weten welke radiologische gevolgen een dergelijk ongeval kan hebben. Het document 'Maatgevende scenario's voor ongevallen met categorie B-objecten' beschrijft in een aantal scenario's en blootstellingsmodellen deze mogelijke gevolgen. Het meest ernstige scenario vormt de basis voor de standaard aanpak van ongevallen met B-objecten, zoals die staat beschreven in de Leidraad Kernongevallenbestrijding.

Voor wie?

Beleidsmakers van betrokken departementen. Als achtergrond-document is het ook interessant voor de operationele leidinggevenden van hulpverleningsdiensten, belast met planvorming, instructie, opleiding en oefening.

Distributie

Medio 2004

INVULLING VAN DE LMR EN LOP VOOR KERNONGEVALLLEN

De Invulling van de LMR (Leidraad Maatrap) en LOP (Leidraad Operationele Prestaties) voor kernongevallen is in feite een praktische uitwerking van Leidraad Kernongevallenbestrijding. Het document geeft aan wat nodig is om de maatregelen die in de Leidraad Kernongevallenbestrijding beschreven staan waar te kunnen maken. Regionale plannenmakers en het management van de regionale hulpdiensten kunnen hiermee de reeds bestaande Leidraden Maatrap en Operationele Prestaties actualiseren met informatie over kernongevallenbestrijding. Deze informatie geeft een kwalitatief en waar mogelijk kwantitatief beeld van de operationele prestaties die van regionale hulpdiensten worden verwacht bij de voor kernongevallen typische en van reguliere rampenbestrijding afwijkende bestrijdingsprocessen. Zo weten de plannenmakers en managers precies hoeveel manschappen en welke middelen/apparatuur zij nodig hebben in welke situatie.

Voor wie?

Regionale plannenmakers en het management van de regionale hulpdiensten.

Distributie

Medio 2004

RADIOLOGISCHE MEETSTRATEGIE BRANDWEER

In het rapport Radiologische Meetstrategie Brandweer is een evaluatie beschreven van de beschikbare meetapparatuur van de brandweer en het gebruik ervan bij radiologische ongevallen. Concreet is gekeken naar de ervaringen met de meetapparatuur, of de meetapparatuur (nog) voldoet en of er behoefte is het arsenaal aan te passen, uit te breiden of juist te beperken. Verder beschrijft het rapport verschillende aspecten die een rol spelen bij het verrichten en interpreteren van metingen bij nucleaire incidenten, zoals de benodigde deskundigheid van het betrokken brandweerpersoneel en de samenwerking met professionele meetinstituten en rijksdiensten als RIVM. De evaluatie heeft geresulteerd in een aantal aanbevelingen hoe het meetproces bij radiologische ongevallen te optimaliseren en actualiseren. Deze aanbevelingen zijn ook terug te vinden in het rapport Radiologische Meetstrategie Brandweer.

De geactualiseerde meetstrategie vormt onder andere de basis voor het meerjarige investeringsprogramma voor radiologische meetapparatuur van het ministerie van BZK en is meegenomen bij het benoemen van operationele prestaties voor de meetplanorganisatie in het document 'Invulling van de LMR en LOP voor kernongevallen'.

Voor wie?

Beleidsmakers van BZK en de planvormers en meetplanleiders van de regionale brandweren. Het document biedt tevens de politie en geneeskundige organisaties inzicht in de mogelijkheden die de radiologische metingen door de brandweer hen bieden, maar ook de beperkingen ervan.

Distributie

Medio 2004

RADIOLOGISCHE HANDBOEK BRANDWEER

Het Radiologisch Handboek Brandweer is het meest praktische document voor de brandweer en borduurt voort op onder andere de Radiologische Meetstrategie Brandweer. Het Handboek beschrijft in detail wat te doen/welke procedures te volgen in bepaalde situaties en geeft tips en achtergrondinformatie voor specifiek het operationeel uitvoerend personeel van de brandweer.

Voor wie?

Kader binnen het operationeel brandweerpersoneel (onderbrandmeesters, OVD en ROGS/AGS en MPL).

Distributie

Najaar 2004

MEETSTRATEGIE DRINKWATER BIJ KERNONGEVALLLEN

Het Nationaal Plan voor de Kernongevallenbestrijding stelt het Ministerie van VROM verantwoordelijk voor het geven van inzicht in de toestand van de drinkwatervoorziening bij kernongevallen en het zonodig opleggen van maatregelen aan waterleidingbedrijven, zoals mede bepaald is in de Waterleidingwet. Daarom streeft VROM naar twee zaken: enerzijds dat waterbedrijven zijn opgenomen in de organisatie voor de kernongevallenbestrijding en anderzijds dat de bedrijven beschikken over een meetprogramma voor het vaststellen van radiologische besmettingen.

In de Meetstrategie Drinkwater bij kernongevallen staan aanbevelingen die moeten leiden tot deze gewenste situatie. Zo staat onder andere beschreven welke meetexpertise en capaciteit minimaal noodzakelijk is voor het vaststellen van radiologische besmettingen van het (drink)water tijdens en na nucleaire calamiteiten en incidenten. Daarnaast geeft de meetstrategie informatie over de drinkwatervoorziening in Nederland in het algemeen, de organisatie van het crisismanagement op rijksniveau, normstelling van radioactieve stoffen in drinkwater (regulier en bij een nucleair incident), de wijze waarop drinkwater besmet kan raken en diverse waarschuwingssystemen. Het rapport meetstrategie betreft een geactualiseerde herdruk en is bedoeld als praktische uitwerking voor het specifieke terrein van de drinkwatervoorziening.

Voor wie?

De meetstrategie is bedoeld voor managers en planmakers van alle drinkwaterbedrijven in Nederland die oppervlaktewater of grondwater als grondstof gebruiken. Gezien de betrokkenheid bij de voorziening van nooddrinkwater en noodwater kan het rapport ook informatief zijn voor gemeentelijke overheden.

Distributie

Medio 2004

ORGANISATIEBESCHRIJVING EENHEID PLANNING EN ADVIES NUCLEAIR (EPAn)

Aanpalend aan het project RNPk is de Eenheid Planning en Advies nucleair (EPAn) in het leven geroepen. De oprichting van EPAn is een uitwerking van het Nationaal Handboek Crisisbesluitvorming, waarin staat hoe de departementen hun crisisbeheersing moeten inrichten. De EPAn is een team van experts die zowel bestuurlijke als operationele partijen na een kernongeval kan adviseren over bijvoorbeeld te nemen maatregelen. In de Organisatiebeschrijving EPAn is vastgelegd wat de opdracht, structuur en werkwijze van de EPAn is in periode van (dreigende) nucleaire crisis.

Voor wie?

Mensen die een rol hebben binnen de EPAn, bijvoorbeeld in de front office, de back office of in een van de steuncentra. Voor alle anderen die met kernongevallenbestrijding te maken hebben is het met name bedoeld als naslagwerk.

Distributie

Medio 2004

KWALITEITSSYSTEEM EENHEID PLANNING EN ADVIES NUCLEAIR (EPAn)

In het Nationaal Handboek Crisisbesluitvorming is benoemd dat de Eenheid Planning en Advies tot taak heeft:

- het plannen van maatregelen en het adviseren daarover aan het Beleidsteam vanuit een (technische) deskundigheid en/of verantwoordelijkheid op een bepaald beleidsterrein,
- het verzamelen, registreren, analyseren, evalueren en interpreteren van alle gegevens met betrekking tot de crisis ten behoeve van een inschatting van de te verwachte gebeurtenissen en ontwikkelingen voor een nader te bepalen periode.

Het document kwaliteitssysteem beschrijft de processen van het inrichten, onderhouden en oefenen van de organisatie Eenheid Planning en Advies nucleair, zodanig dat men kan laten zien dat de organisatie aantoonbaar voorbereid is en in staat is een crisis te managen.